

[Jette Pors]

lovaftalen for 1992, hvor parterne var enige om at tilbageføre 110 mio. kr. af produktivitetskravet til uddannelsesområdet. De videregående uddannelser fik 14 mio. kr. mere til de tre særlig nødlidende områder, og 39 mio. kr. gik til ligelig fordeling mellem de videregående institutioner, hvor rektorer bedømmer, hvordan pengene bedst kan anvendes til kvalitetsforbedring i undervisningen. Tallene har vi lige fået oplyst i et svar til Uddannelsesudvalget. Men selv om man kan være glad for denne tilbageføring på de 110 mio. kr., er det jo i sig selv et tegn på, at tingene strammer til.

I en opgørelse fra OECD kan det ses, at Danmark totalt set ligger højt, hvad angår offentlige udgifter til uddannelse, sammenlignet med en række andre europæiske lande. Det er et faktum, vi har lov til at glæde os over, men man må samtidig spørge om, hvad der så er galt, når der slås alarm.

Undervisningsministeren har i en kommentar til OECD-opgørelsen kraftigt kritiseret folkeskolen ved at pege på, at der bruges alt for mange ressourcer her i forhold til det øvrige uddannelsessystem. Danmark bruger ca. 60 pct. af ressourcerne til folkeskoleniveauet, og det er en meget stor andel i den internationale sammenligning, mens de videregående uddannelser tegner sig for under 20 pct.

Man kan så spørge, om vi danskere er for flotte med vores folkeskole. Det synes vi generelt ikke i CD – også her har vi sandelig behov for kvalitet – men de senere år med faldende børnetal har ikke manifesteret sig i tilsvarende fald i udgifterne. Ingen af os ønsker at svække kvalitetskravene, heller ikke i folkeskolen, og ude i kommunerne nærmer man sig borgerkrigslignende tilstande, hvis nogen ytrer ønske om at nedlægge en skole, som faktisk ikke længere er rigtig bæredygtig som enhed.

Men for CD begynder der altså at tegne sig et billede af, at de bremser, der i årevis har været lagt på udgiftsudviklingen for de højere uddannelser, ikke kan fortsætte i det uendelige. Vi ved udmærket, at det ikke lader sig gøre at skaffe store nye merbevillinger, men bare det at holde udgiftsniveauet i ro koster jo desværre penge.

Derfor mener vi også, at al tale om at give fri adgang til de videregående uddannelser er urealistisk. Universiteterne ville simpelt hen kollapse, og direktør Knud Larsen fra Undervis-

ningsministeriets forskningsafdeling har direkte advaret imod det i en artikel i Berlingske Tidende fra den 19. februar.

Hans begrundelse var de beskæftigelsesproblemer, der ville opstå, fordi der er en uforholdsmæssig stor interesse for de videregående studier. Man burde måske i stedet gøre de erhvervsfaglige uddannelser mere attraktive. På samme måde advarer Dansk Arbejdsgiverforening om, at landet slet ikke har brug for så mange med en videregående uddannelse.

Det handler altså ikke kun om flere penge. Problemerne hænger også sammen med strukturerne i uddannelsessystemet. Her må jeg også nævne styrelsesloven uden dog at komme meget nærmere ind på den, men jeg vil gerne give den meldning, at CD i høj grad bakker ministeren op i at tage en kamp om styrelsesloven, og jeg henviser i øvrigt til, hvad vi sagde om dette emne under reddegørelsesdebatten i november måned.

Endvidere er der problemet med hensyn til den ineffektive studie- og erhvervsvejledning, der ikke i tilstrækkelig grad gør de unge i stand til at træffe et valg. Større effektivitet på det område ville kunne medvirke til at begrænse antallet af frafald og studieskift. Begge dele er i dag årsag til dårlig udnyttelse af kapaciteten og er en unødvendig belastning af de unge både økonomisk og psykologisk.

Jakob Lange har offentligt fremført hård kritik af studie- og erhvervsvejledningen, og han står, så vidt jeg ved, ikke alene med sin kritik. Jeg synes ærlig talt, vi må se problemet nærmere efter i sømmene, så vi ikke kaster gode penge efter noget, der fungerer dårligt.

I CD har vi et stærkt ønske om kvalitet, men vi ved også, hvad der sker, når finanslovforslaget for næste år ligger på bordet. Derfor går vi heller ikke videre i dag end til at opfordre til at undgå de bevidstløse nedskæringer og satse på, at der vises mod til at tænke anderledes for at få rettet op, før det er for sent. Vi er nødt til at se med stor alvor på de advarsler, der er fremkommet, og som jeg nu har prøvet at skitsere.

Jeg skal til sidst sige, at vi vil undlade at stemme til den foreliggende dagsorden. Den skjuler nogle kolossale udgifter, som vi ikke vil binde os til i dag.

Elisabeth Arnold (RV):